

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

7/19910
6K:167

TSayı : 56020453/2013-610.01-415/3241/6114
Konu : Yazılı soru önergesi

11 / 09 / 2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 03/04/2013 tarihli ve 43452547-120.00-116418 sayılı yazı,
b) 22/04/2013 tarihli ve 1686/3417 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, Muş Milletvekili Demir Çelik tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/19910 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadullah ERGİN
Bakan

EKLER:

- 1- Soru önergesi cevabı (1adet)
2- Tablo (1 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2013-610.01-415/3240/6113

Konu : Yazılı soru önergesi

11 / 09 / 2013

Sayın Demir ÇELİK
Muş Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/19910 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- Türk ceza mevzuatında, "siyasî tutuklu ve hükümlü" kavramları bulunmamaktadır. 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 2. maddesinde terör suçlusu, 3. maddesinde ise terör suçları tanımlanmış olup, 5275 sayılı "Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun" ile "Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzük" hükümleri uyarınca ceza infaz kurumlarında, suçlu olduğuna karar verilen "hükümlüler" ile yargılamaları devam eden "tutuklular" barındırılmaktadır.

Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin mevzuat hükümleri, tüm ceza infaz kurumlarımızda, hükümlülerin ırk, dil, din, mezhep, milliyet, renk, cinsiyet, doğum, felsefî inanç, millî veya sosyal köken ve siyasî veya diğer fikir yahut düşünceleri ile ekonomik güçleri ve diğer toplumsal konumları yönünden ayırım yapılmaksızın ve hiçbir kimseye ayrıcalık tanınmaksızın uygulanmaktadır.

II- Ceza infaz kurumlarımızda yaşandığı iddia olunan tüm "fiziksel saldırı" iddiaları titizlikle soruşturulmakta ve gereğine tevessül edilmektedir. Avrupa Birliğine katılım sürecinde, Ülkemizde "ışkenceye karşı sıfır tolerans" politikasını hayata geçirerek ışıkenin önlenmesi ve bu yöndeki iddiaların ortadan kaldırılması, kişilere karşı kötü muamele vakalarının yaşanmaması ve bu tür şikâyet sebeplerinin ortadan kaldırılması için mevzuatımızda köklü değişiklikler yapılmış, bu yöndeki tüm denetim ve yargı mekanizmaları oluşturulmuştur.

Bolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu da dâhil olmak üzere, bütün ceza infaz kurumlarının faaliyet ve işlemleri denetime tâbi tutulmaktadır.

Bu çerçevede;

1- Yargı denetimi kapsamında, ceza infaz kurumları, 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu ile oluşturulan infaz hâkimleri tarafından denetlenmektedir. Hükümlü ve tutuklular, cezanın infazına veya kurumdaki yaşam koşullarına ilişkin şikâyetleri nedeniyle infaz hâkimine şikâyet başvurusunda bulunabilmekte, infaz hâkiminin kararına karşı da ağır ceza mahkemesine itiraz edebilmektedir. Bu şekilde, kurumların bütün işlem ve faaliyetleri yargı denetiminden geçirilebilmektedir.

2- İdarî denetim kapsamında, ceza infaz kurumları, Adalet Bakanlığı müfettişleri ile Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü hâkim ve kontrolörleri tarafından denetlenmektedir.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

3- Sivil toplum kuruluşlarının denetimi kapsamında, 4681 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulları Kanunu hükümleri gereğince oluşturulan ve kurulduğu ağır ceza merkezinin yargı çevresinde faaliyet gösteren izleme kurulları, hâkim ve Cumhuriyet savcılarından oluşan adli yargı adalet komisyonlarınca oybirliğiyle seçilen sivil kişilerden oluşmaktadır. Bunlar da, kendi içlerinden bir üyeyi başkan olarak seçmektedirler. Anılan kurullar, 4681 sayılı Kanunun 7. maddesi gereğince, iki ayda en az bir kez kuruma giderek denetim faaliyetinde bulunmak zorundadırlar. İzleme kurulları, hazırlamış oldukları raporları Cumhuriyet başsavcılığına, Bakanlığımıza, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığına ve görev alanına giren bir şikâyet söz konusu ise infaz hâkimliğine göndermektedirler. Sivil toplum denetimi kapsamında, Başbakanlık İnsan Hakları Başkanlığınca il ve ilçelerde sivil toplum temsilcilerinden oluşturulan il ve ilçe insan hakları kurulları da ceza infaz kurumlarını ziyaret edebilmektedirler.

4- Parlamento denetimi kapsamında, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu ya da araştırma komisyonlarının başkan ve üyeleri ceza infaz kurumlarını ziyaret ederek araştırma ve denetleme faaliyetlerinde bulunabilmektedirler.

5- Uluslararası denetim kapsamında, ceza infaz kurumları, Avrupa İşkencenin Önlenmesi Sözleşmesi gereğince Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi tarafından denetlenmesinin yanı sıra, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiserliği ve Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklamalar Çalışma Grubu tarafından da denetlenmektedir.

Ayrıca, Birleşmiş Milletler İşkenceye Karşı Sözleşmeye Ek İhtiyari Protokolün (OPCAT) onay süreci 27/09/2011 tarihi itibarıyla tamamlanmış ve Ek Protokol 27/10/2011 tarihinde Ülkemiz bakımından yürürlüğe girmiştir. Bilindiği üzere, Ek Protokol çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı gözaltı merkezleri ve ceza infaz kurumlarına Ek Protokolde belirtilen denetleme organınca ziyaretler düzenlenebilecektir.

Ceza infaz kurumları, yukarıda belirtilen hem ulusal hem de uluslararası bağımsız kuruluşlar tarafından periyodik aralıklarla haberli ve habersiz olarak ziyaret edilmekte, hükümlü ve tutukluların sağlık ve yaşam koşulları, iç güvenlik, sevk ve nakil işlemleri ile ilgili aksaklık ve eksiklikler yetkili mercilere bildirilmektedir. Hükümlü ve tutuklular tarafından gerek doğrudan gerekse sivil toplum örgütleri, resmî ya da özel insan hakları kuruluşları tarafından yapılan başvurular titizlikle incelenmekte, adli ve idarî yönden yapılan soruşturmalar sonucunda kusur ve ihmali olan görevliler hakkında yasal gereğine titizlikle tevessül edilmektedir.

III- Ceza infaz kurumlarında barındırılan tüm hükümlü ve tutukluların kurum uygulamalarına karşı şikâyet hakkı bulunmaktadır. Hükümlü ve tutukluların resmî kurumlara yazdığı dilekçeleri herhangi bir denetime tâbi tutulmamaktadır. Şikâyetlerin, Bakanlığımıza intikal etmesi hâlinde, gerekli incelemeler titizlikle yapılarak yasal gereği yerine getirilmektedir. Bu bağlamda, hak ihlalleriyle ilgili olarak yapılan tüm başvurular hakkında adli yönden Cumhuriyet başsavcılıklarınca, idarî yönden ise yetkililerce kanunî gereği yapılmaktadır.

IV- Bolu Cumhuriyet Başsavcılığıyla yapılan yazışmaya verilen cevapta;

A) Soru önergesinde sistematik işkenceye tâbi tutuldukları iddia edilen şahıslardan üçünün ve intihara yönlendirildiği iddia edilen kişinin, Bolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumunda bulunmadıkları; Kurumdaki tüm uygulamaların kanun, tüzük, yönetmelik ve genelgelere uygun olarak yerine getirildiği; terör örgütü mensubu hükümlü ve tutukluların

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

çoğu zaman yalan beyanlarda bulunarak ceza infaz kurumu idaresini baskı altına almaya çalıştığı;

B) Soru önergesinde adı geçen ve sistematik işkenceye maruz kalarak hafıza kaybı yaşadığı iddia edilen hükümlünün;

1- 08/02/2013 tarihinde, barındığı odanın acil çağrı butonuna basmak ve oda kapısına sürekli vurmak suretiyle yan odalarda bulunan hükümlüleri rahatsız etmesi nedeniyle görevli personel tarafından ikaz edildiği esnada meyve bıçağı ile görevli memurlara saldırdığı; hükümlünün etkisiz hâle getirilmesinden sonra kendisine ve çevresine zarar vermemesi için tedbir amacıyla 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkındaki Kanunun 47. ve 49. maddelerine göre gözetim odasına alındığı ve işlemten infaz hâkimliğine yazılı olarak bilgi verildiği; hükümlünün, sürekli olarak güvenlik kamerası ile izlenen ve kayıt altına alınan gözetim odasına alındıktan sonra da kapıya vurmaya devam ettiği; Kurum sağlık personeli ve Kuruma çağrılan 112 Acil Servis görevlileri tarafından ön muayenesi yapılarak Bolu Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesine sevk edildiği; buradaki muayenesi akabinde Kuruma geri getirilip kalmakta olduğu odaya yerleştirildiği;

2- Meydana gelen olay nedeniyle Kurumda görevli memurlar ve kendisi hakkında, adlî ve idari soruşturma başlatıldığı; soruşturma kapsamında adlî raporunun tanzimi için 12/02/2013 tarihinde sevk edildiği Bolu İzzet Baysal Devlet Hastanesinde, fiziki muayenesinden sonra gerçekleştirilen psikiyatri servisindeki muayenesi sonucunda kendisine "konversiyon bozukluğu ve simülasyon" teşhisi konulduğu;

C) Kurumda, 175'i terör suçlarından olmak üzere toplam 296 hükümlü ve tutuklunun barındırıldığı; hükümlü ve tutuklulara karşı farklı herhangi bir uygulama yapılmadığı; ilgili mevzuat doğrultusunda tâbi oldukları infaz rejimlerine göre cezalarını infaz ettikleri;

D) 13/05/2013 tarihi itibarıyla Kurumda; 2006, 2010 ve 2012 yıllarında 1'er kişi olmak üzere 3 adlî hükümlünün intihar ettiği,

Bildirilmiştir.

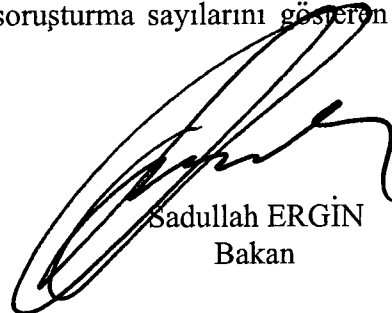
V- Bakanlığımız kayıtlarının incelenmesinden;

Ceza infaz kurumlarında, 2006 yılında 34, 2007 yılında 26, 2008 yılında 38, 2009 yılında 36, 2010 yılında 38, 2011 yılında 31, 2012 yılında 34, 13/05/2013 tarihi itibarıyla 2013 yılında 17 intihar olayının yaşandığı; 2006 ilâ 2013 yılları arasında intihar edenlerden 4'ü tutuklu 7'si hükümlü olmak üzere 11'inin terör suçlusu olduğu,

Anlaşılmıştır.

VI- 2003-2012 yılları arasında ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlü ve tutuklular ile yakınları ve çeşitli merciler tarafından, hak ihlâli iddialarına dayalı olarak yapılan şikâyetler üzerine gerçekleştirilen adlî ve idarî soruşturma sayılarını gösteren tablo ilişiktir.

Bilgilerinize sunulur.

Sadullah ERGİN
Bakan

CEZA İNFAZ KURUMLARINDA GÖREVLİ PERSONEL İLE İLGİLİ, HAK İHLALERİ ŞİKAYETLERİNE İLİŞKİN ADLİ ve İDARİ YÖNDEN YAPILAN İŞLEMLER
2003 YILI

ADLİ YÖNDEN

İDARİ YÖNDEN

Kovuşturmaya Yer Olmadığına	185 Kişi	Disiplin Cez.Ver.Yer Olmadığına	153
Adli Sor. Gerek Görülmeyen	113 Kişi	İdari Sor.Gerek Görülmeyen	140
Hapis Cezası Alan	3 Kişi	Ceza Alan Personel	12
Beraat Eden Personel	4 Kişi		
TOPLAM	305		

**2003 yılı itibariyle toplam 204 şikayet yapılmıştır.

2004 YILI

ADLİ YÖNDEN

İDARİ YÖNDEN

Kovuşturmaya Yer Olmadığına	282 Kişi	Disiplin Cez.Ver.Yer Olmadığına	296
Adli Sor. Gerek Görülmeyen	96 Kişi	İdari Sor.Gerek Görülmeyen	96
Para Cezası Alan	1 Kişi	Ceza Alan Personel	10
Beraat Eden Personel	23 Kişi		
TOPLAM	402 Kişi		

** 2004 yılı itibariyle toplam 207 şikayet yapılmıştır.

2005 YILI

ADLİ YÖNDEN

İDARİ YÖNDEN

Kovuşturmaya Yer Olmadığına	545 Kişi	Disiplin Cez.Ver.Yer Olmadığına	472
Adli Sor. Gerek Görülmeyen	69 Kişi	İdari Sor.Gerek Görülmeyen	152
Beraat Eden Personel	5 Kişi	Ceza Alan Personel	2
Davanın Düşürülmesine	7 Kişi		
TOPLAM	626 Kişi		

** 2005 yılı itibariyle toplam 369 şikayet yapılmıştır.

2006 YILI

ADLİ YÖNDEN

İDARİ YÖNDEN

Kovuşturmaya Yer Olmadığına	614 Kişi	Disiplin Cez.Ver.Yer Olmadığına	518
Adli Sor. Gerek Görülmeyen	87 Kişi	İdari Sor.Gerek Görülmeyen	192
Beraat Eden Personel	12 Kişi	Ceza Alan Personel	6
Hapis Cezası	3 Kişi		
TOPLAM	716 Kişi		

** 2006 yılı itibariyle toplam 476 şikayet yapılmıştır.

2007 YILI

ADLİ YÖNDEN		İDARİ YÖNDEN	
Kovuşturmaya Yer Olmadığına	615 Kişi	Disiplin Cez.Ver.Yer Olmadığına	743
Adli Sor. Gerek Görülmeyen	192 Kişi	İdari Sor.Gerek Görülmeyen	127
Beraat Eden Personel	62 Kişi	Ceza Alan Personel	20
Hapis Cezası	19 Kişi		
Para Cezası	2 Kişi		
TOPLAM	890 Kişi		

** 2007 yılı itibariyle toplam 602 şikayet yapılmıştır.

2008 YILI

ADLİ YÖNDEN		İDARİ YÖNDEN	
Kovuşturmaya Yer Olmadığına	809 Kişi	Disiplin Cez.Ver.Yer Olmadığına	906
Adli Sor. Gerek Görülmeyen	277 Kişi	İdari Sor.Gerek Görülmeyen	234
Beraat Eden Personel	44 Kişi	Ceza Alan Personel	16
Hapis Cezası	26 Kişi		
TOPLAM	1156 Kişi		

** 2008 yılı itibariyle toplam 838 şikayet yapılmıştır.

2009 YILI

ADLİ YÖNDEN		İDARİ YÖNDEN	
Kovuşturmaya Yer Olmadığına	1269 Kişi	Disiplin Cez.Ver.Yer Olmadığına	1062
Adli Sor. Gerek Görülmeyen	367 Kişi	İdari Sor.Gerek Görülmeyen	613
Beraat Eden Personel	54 Kişi	Ceza Alan Personel	24
Hapis Cezası	9 Kişi		
TOPLAM	1699 Kişi		

** 2009 yılı itibariyle toplam 1202 şikayet yapılmıştır.

2010 YILI

ADLİ YÖNDEN		İDARİ YÖNDEN	
Kovuşturmaya Yer Olmadığına	1373 Kişi	Disiplin Cez.Ver.Yer Olmadığına	1273
Adli Sor. Gerek Görülmeyen	519 Kişi	İdari Sor.Gerek Görülmeyen	655
Beraat Eden Personel	39 Kişi	Adli Soruşturması Devam Eden	176
Hapis Cezası	9 Kişi	Ceza Alan Personel	190
Para Cezası	2 Kişi		
TOPLAM	2118 Kişi		

** 2010 yılı itibariyle toplam 2054 şikayet yapılmıştır.

2011 YILI

ADLİ YÖNDEN

İDARİ YÖNDEN

Kovuşturmayaya Yer Olmadığına	1642 Kişi	Disiplin Cez.Ver.Yer Olmadığına	1491
Adli Sor. Gerek Görülmeyen	460 Kişi	İdari Sor.Gerek Görülmeye	482
Adli Soruşturması Devam Eden Personel	400 Kişi	Soruşturması Devam Eden	400
Beraat Eden Personel 35 kişi	35 Kişi	Ceza Alan Personel	195
Hapis Cezası 14 Kişi	14 Kişi		
Para Cezası Alan	17 Kişi		
TOPLAM	2568 Kişi		

** 2011 yılı itibariyle toplam 1894 şikayet yapılmıştır.

2012 YILI

ADLİ YÖNDEN

İDARİ YÖNDEN

Kovuşturmayaya Yer Olmadığına	1469 Kişi	Disiplin Cez.Ver.Yer Olmadığına	1384
Adli Sor. Gerek Görülmeyen	784 Kişi	İdari Sor.Gerek Görülmeye	913
Adli ve İdari Soruşturması Devam Eden Personel	917		
Beraat Eden Personel	11 Kişi	Ceza Alan Personel	121
Hapis Cezası	2 Kişi		
TOPLAM	3261 Kişi		

** 2012 yılı itibariyle toplam 2602 şikayet yapılmıştır.